

Sygn. akt VI GC 229/17/3

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: stażysta Monika Kucharczyk

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2017 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa:

M. S.

przeciwko:

Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o w T.

o zapłatę

1) zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o w T. na rzecz powódki M. S. kwotę 42,02 zł (czterdzieści dwa złote dwa grosze) z odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty:

- 37,65 zł (trzydzieści siedem złotych sześćdziesiąt pięć groszy) od dnia 22 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty;

2) oddala powództwo co do odsetek w pozostałym zakresie;

3) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 366,07 zł (jeden tysiąc trzysta sześćdziesiąt sześć złotych siedem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1 049,07 zł (jeden tysiąc czterdzieści dziewięć złotych siedem groszy) tytułem rekompensaty z art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych;

4) zwrócić powódce kwotę 70,00 zł (siedemdziesiąt złotych) tytułem nienależnej części opłaty od pozwu;

5) nadaje wyrokowi w pkt 1 i 3 rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 229/17/3

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 22 grudnia 2016 roku powódka M. S. wniosła o zasądzenie od pozwanej Biura Ochrony (...) sp. z o.o. w T. kosztów postępowania oraz kwoty 2.378,22 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od następujących kwot:

- 177,02 zł od dnia 5 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;

- 174,74 zł od dnia 17 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- 174,22 zł od dnia 15 września 2016 r. do dnia zapłaty;
- 172,48 zł od dnia 15 października 2016 r. do dnia zapłaty;
- 173,07 zł od dnia 15 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;
- 1291,50 zł od dnia 15 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- 177,54 zł od dnia 15 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- 37,65 zł od dnia 22 grudnia 2016 do dnia zapłaty

W uzasadnieniu powódka wskazała, że jako wynajmująca zawarła z pozwaną (najemcą) umowę najmu lokalu z dnia 24 czerwca 2016 r. Zgodnie z zawartą umową pozwana była zobowiązana uiszczać z góry na rzecz powódki miesięczny czynsz najmu lokalu w kwocie 1.291,50 zł brutto w terminie do 14 dnia każdego miesiąca. Pozwana od początku trwania umowy najmu uiszczała czynsz za wynajem lokalu nieterminowo w związku z czym powódka dochodzi niniejszym pozwem zapłaty tytułem nie opłaconej przez pozwaną faktury VAT nr: 12/H/16 w kwocie 1291,50 zł oraz skapitalizowanych ustawowych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych za każdą niezapłaconą fakturę, obliczonych od dnia wymagalności. Powódka wskazała, że niniejszym pozwem dochodzi również należność z tytułu kosztów odzyskiwania należności naliczonej i należnej na podstawie art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Pismem procesowym z dnia 2 stycznia 2017 r. powódka powołując się na dokonanie częściowej zapłaty przez pozwaną dnia 27 grudnia 2016 r. w kwocie 1 291,50 zł cofnęła częściowo powództwo wraz z częściowym zrzeczeniem się roszczenia wnosząc o:

- 1) umorzenie postępowania co od kwoty 1 287,13 zł, co od której powódka cofa powództwo i zrzeka się roszczenia;
- 2) zwrotu różnicy między opłatą pobrana od strony, a opłatą należna z uwagi na częściowe cofnięcie pozwu.
- 3) zasądzenie od pozwanej łącznie kwoty 1 091,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od następujących kwot:
 - 177,02 zł od dnia 5 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;
 - 174,74 zł od dnia 17 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty;
 - 174,22 zł od dnia 15 września 2016 r. do dnia zapłaty;
 - 172,48 zł od dnia 15 października 2016 r. do dnia zapłaty;
 - 173,07 zł od dnia 15 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;
 - 4,37 zł od dnia 28 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;
 - 177,54 zł od dnia 15 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;
 - 37,65 zł od dnia 22 grudnia 2016 do dnia zapłaty.

W dniu 26 sierpnia 2016 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Tychach Wydziale VI Gospodarczy w sprawie o sygn. akt VI GNc 1544/16/5 wydał postanowienie, w którym umorzył postępowanie w części dotyczącej żądania zasądzenia kwoty 1 287,13 zł oraz oddalił wniosek strony powodowej o zwrot części opłaty sądowej od pozwu.

Sąd ustalił co następuje:

Dnia 24 czerwca 2016 r. powódka jako wynajmujący zawarła z pozwaną jako najemcą umowę najmu lokalu o powierzchni użytkowej 68 m² położonego w T. przy ul. (...) stanowiącego lokal użytkowy. Zgodnie z § 2 pkt. 1 i 3 najemca zobowiązał się do zapłaty czynszu miesięcznego w kwocie 1 291,50 zł w terminie do 14-tego dnia każdego miesiąca.

Dowód: umowa najmu (k. 11-12), wydruk z odpisu pełnego księgi wieczystej (k. 7-10).

Z tytułu wynajmu lokalu powódka wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 1 291,50, fakturę VAT nr (...) na kwotę 1 291,50 zł, fakturę VAT nr (...) na kwotę 1 291,50 zł, fakturę VAT nr (...) na kwotę 1 291,50 zł, fakturę VAT nr (...) na kwotę 1 291,50 zł oraz fakturę VAT nr (...) na kwotę 1 291,50 zł.

Dowód: faktury VAT (k. 13-18).

Wezwaniem do zapłaty z dnia 28 lipca 2016 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty należności za czynsz najmu za miesiąc lipiec 2016 r. w kwocie 1 291,50 zł. Dnia 1 sierpnia 2016 r. pozwana dokonała zapłaty czynszu najmu za miesiąc lipiec 2016 r. w kwocie 1 291,50 zł.

Dowód: wezwaniem do zapłaty z 28 lipca 2016 r. (k. 19), potwierdzenie przelewu (k. 23)

Wezwaniem do zapłaty z dnia 22 sierpnia 2016 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty należności za czynsz najmu za miesiąc sierpień 2016 r. w kwocie 1 291,50 zł. Dnia 2 września 2016 r. pozwana dokonała zapłaty czynszu najmu za miesiąc sierpień 2016 r. w kwocie 1 291,50 zł.

Dowód: wezwaniem do zapłaty z 22 sierpnia 2016 r. (k. 20)

Dnia 11 października 2016 r. powód dokonał zapłaty czynszu najmu za miesiąc wrzesień 2016 r. w kwocie 1 291,50 zł.

Dnia 2 listopada 2016 r. powód dokonał zapłaty czynszu najmu za miesiąc październik 2016 r. w kwocie 1 291,50 zł.

Dnia 5 grudnia 2016 r. powód dokonał zapłaty czynszu najmu za miesiąc listopad 2016 r. w kwocie 1 291,50 zł.

Dowód: potwierdzenia przelewu (k. 24v-25v)

Wezwaniem do zapłaty z dnia 16 grudnia 2016 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty łącznej kwoty 2 378,89 zł.

Dowód: wezwaniem do zapłaty 16 grudnia z 2016 r. (k. 21-22), potwierdzenie nadania (k. 22)

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne oparto o nie budzące wątpliwości, merytoryczne dokumenty. Ich treści i autentyczności nie zakwestionowała żadna ze stron.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo wytoczone w niniejszej sprawie przez M. S. przeciwko Biuro Ochrony (...) sp. z o.o. w T. zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powódka wywodziła swoje żądania z zawartej z pozwaną w dniu 24 czerwca 2016 r. w T. umowy najmu.

W myśl art. 659 § 1 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nie oznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Najem jest umową konsensualną, która dochodzi do skutku w wypadku złożenia zgodnych oświadczeń woli przez najemcę i wynajmującego. Nadto zgodnie z art. 669 § 1 k.c. najemca obowiązany jest uiszczać czynsz w terminie umówionym.

Zgodnie z art. 339 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W niniejszej sprawie pozwana nie ustosunkowała do wniesionego przez powódkę pozwu jak również nie stawiła się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę. W związku z powyższym Sąd przyjął za prawdziwe twierdzenie powódki o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie i dalszych pismach procesowych albowiem w ocenie Sądu okoliczności faktyczne przytoczone w pozwie nie budziły wątpliwości jak również nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Powódka w toku procesu wykazała, że pozwana dokonywała zapłaty czynszu najmu z opóźnieniem. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wykazał, że dochodzenie przez pozwaną kwot 37,65 zł oraz 4,37 zł tytułem skapitalizowanych odsetek było zasadne.

Podkreślić jednak należy, że zgodnie z treścią art. 505⁴ § 1 k.p.c. zmiana powództwa jest niedopuszczalna.

Powódka pismem procesowym z dnia 2 stycznia 2017 r. wniosła między innymi o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 4,37 zł., która stanowiła skapitalizowanie odsetek od kwoty czynszu uregulowanego w toku procesu. Żądanie więc odsetek od tych odsetek stanowi faktycznie rozszerzenie roszczenia będącego przedmiotem niniejszego postępowania wyklarowanego w treści pozwu. Niniejsze postępowanie było prowadzone w trybie uproszczonym, zatem zgodnie z art. 505⁴ § 1 k.p.c. w/w zmiana powództwa była niedopuszczalna.

Mając powyższe na względzie Sąd oddalił roszczenie powódki w zakresie żądania odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 4,37 zł, ponieważ w pozwie powódka wskazała, iż żąda zasądzenia kwoty 1 291,50 zł z odsetkami od dnia 15 grudnia 2016 r., a nie odsetek od tych odsetek.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W związku z powyższym pozew w części dotyczącej żądania odsetek ustawowych za opóźnienie, od kwoty 37,65 zł od dnia 22 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty zasługuje na uwzględnienie.

Mając powyższe na względzie Sąd zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w T. na rzecz powódki M. S. kwotę 42,02 zł z odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 37,65 zł od dnia 22 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty.

Nie uwzględniono żądania odsetek od skapitalizowanych odsetek w wysokości określonej w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ponieważ możliwość ubiegania się o zasądzenie odsetek w wysokości odsetek za opóźnienie wynika wprost z treści art. 482 par. 1 k.p.c. Żądanie odsetek od odsetek nie powstało z transakcji handlowej, a wynika z ustawy. Ponadto strona pozwana do dnia wytoczenia o nie powództwa, nie jest w zwłoce z ich zapłatą.

Sąd nie uznał jako roszczenia głównego żądania powódki zasądzenia kwoty łącznej 1 049,07 zł, których powódka domagała się w oparciu o przepis art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (dalej u.t.z.), ponieważ jest to roszczenie kosztowe.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 u.t.z. wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 (czyli od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego) lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

Jak stanowi art. 10 ust. 2 u.t.z. w przypadku gdy koszty odzyskiwania należności poniesione z tytułu opóźnień w zapłacie w transakcji handlowej przekroczą kwotę, o której mowa w ust. 1, wierzycielowi przysługuje zwrot tych kosztów, w tym kosztów postępowania sądowego, pomniejszych o tę kwotę.

Przepisy ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych przyznają wierzycielowi dodatkowe roszczenie mające na celu wyrównanie strat związanych

z odzyskiwaniem wierzytelności. W przypadku opóźnienia w płatności wierzyciel nabywa prawo do rekompensaty od dłużnika kosztów odzyskiwania należności stanowiącej równowartość kwoty 40 euro. Z brzmienia ustawy wynika, że warunkiem powstania roszczenia jest upływ terminu zapłaty, od którego należne są odsetki. Treść przepisu art. 10 ust. 1 u.t.z. wskazuje też, że roszczenie to jest zależne od dochodzenia należności przez wierzyciela. Wydaje się zatem, że jest ono należne tylko w przypadku podjęcia przez wierzyciela jakichkolwiek działań w celu odzyskania należności.

Z uzasadnienia projektu w/wym. ustawy wynika, że jej celem jest zwalczanie pogłębiającego się problemu zatorów płatniczych przez wprowadzenie instrumentów wspomagających zmniejszenie opóźnień w zapłacie należności oraz dyscyplinujących strony do stosowania krótkich terminów zapłaty. Wprowadzenie zmian i nowych rozwiązań wynikało również z obowiązku wdrożenia do krajowego systemu prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r.

Dalej wskazać należy, że kwota 40 euro ma charakter ryczałtu, zatem jest to stała rekompensata za koszty odzyskania należności. Można sobie wyobrazić, że ma ona rekompensować pewne czynności oraz zaangażowanie sił i środków zmierzające do odzyskania należności od dłużnika. Jako przykład można wskazać wykonanie telefonu wzywającego do zapłaty, z powodu którego wierzyciel ponosi koszt połączenia telefonicznego oraz czas pracownika, który go wykonuje. Takich telefonów oraz innych czynności może być więcej. Trudno wyliczyć i wykazać takie koszty konkretnymi rachunkami i dokumentami. W przypadku, gdy koszty te przekroczą równowartość kwoty 40 euro, wówczas wierzyciel powinien udokumentować te koszty, aby móc ubiegać się o ich odzyskanie.

Jak wynika z art. 10 ust. 2 u.t.z. roszczenie o ekwiwalent 40 euro przysługuje z tytułu opóźnień w zapłacie transakcji handlowej. Przyjąć zatem należy, że roszczenie z tytułu prawa do rekompensaty należy łączyć z jedną transakcją handlową w rozumieniu art. 4 ust. 1 u.t.z. Przez transakcję handlową rozumieć zaś należy umowę, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usług, jeżeli strony – przedsiębiorcy zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością. W literaturze wskazuje się jednak, że w przypadku łącznego dochodzenia kilku roszczeń w jednym pozwie, biorąc pod uwagę kompensacyjny charakter roszczenia o równowartość 40 euro, należy opowiedzieć się za możliwością jednorazowego zasądzenia od dłużnika tej kwoty. Nie narusza to uprawnień wierzyciela, który może domagać się kwoty wyższej, o ile wykaże poniesienie wyższych kosztów (tak S. G., N. instrumenty zwalczania opóźnień płatności w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, (...)44).

Stanowisko S. G. w/wym. zakresie może jednak być dyskusyjne. Jak zauważył komentator ustawy - A. K., jeżeli dług pozwanego powstał z różnych tytułów prawnych, do każdego z nich można doliczyć 40 EURO, nawet jeżeli dochodzone są w jednym pozwie. Można też wyobrazić sobie sytuację, w której jednym pozwem dochodzi się zapłaty kilku faktur wystawionych np. za zakup towarów, ale odstęp czasowy oraz zabieganie o odzyskanie poszczególnych długów jest na tyle odrębne, że kompensata powinna być zasądzona kilkakrotnie.

W ocenie Sądu rozpoznającego sprawę nie jest zasadne wliczanie tego roszczenia do wartości przedmiotu sporu. Jak stanowi przepis art. 20 k.p.c. do wartości przedmiotu sporu nie wlicza się odsetek, pożytków i kosztów, żądanych obok roszczenia głównego. Przepis ten wyłącza tzw. świadczenia uboczne spod wartości przedmiotu sporu. Rekompensata w postaci równowartości 40 euro ma natomiast charakter uboczny względem roszczenia głównego tj. należności z transakcji handlowej. Ponieważ jest to jednak nowe roszczenie, budzące u niektórych trudności interpretacyjne, należało dostosować żądanie pozwu do obowiązujących przepisów i uwzględnić żądanie zasądzenia rekompensat w pozycji kosztów bez oddalania powództwa.

Jak wskazał S. G. zasadne wydaje się zaliczenie tego roszczenia w poczet kosztów, które obejmują zarówno koszty związane z czynnościami prawa materialnego, jak i procesowego, a także inne niezbędne koszty. W opinii Sądu koszty te stanowią koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i nie ma podstaw do domagania się ich tytułem należności głównej, a w konsekwencji brak jest podstaw do wliczania tego świadczenia do wartości przedmiotu sporu. Z tej też przyczyny żądanie pozwu w zakresie zapłaty kwoty 40 euro uwzględniono dopiero przy obliczaniu kosztów postępowania.

W konsekwencji należało uznać, że opłata od pozwu powinna wynieść 30 zł, zaś koszty pełnomocnika liczone winny być od prawidłowej wartości przedmiotu sporu, gdyż sztuczne podwyższanie wartości przedmiotu sporu w celu naliczania wynagrodzenia pełnomocnika procesjonalnego według wyższej stawki jest nadużyciem.

Mając powyższe na względzie brak było również podstaw do naliczania odsetek od dochodzonych kwot stanowiących równowartość 40 euro, które należało zaliczyć do kosztów postępowania. Powódka faktycznie domagała się zapłaty odsetek od kwot 40 euro stanowiących rekompensatę za koszty odzyskania należności oraz od kwot skapitalizowanych odsetek, a nie od transakcji handlowej, zatem również z tego względu brak było podstaw dla naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych.

W związku z powyższym Sąd oddalił powództwo co do odsetek w pozostałym zakresie.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Sąd zaliczył w poczet kosztów procesu powódki koszty opłaty od pozwu w kwocie 30,00 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości, 270,00 zł stosownie do §2 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015 r., poz. 1804) oraz kwotę 1 049,07 zł tytułem rekompensaty na podstawie art. 10 ust. 1 u.t.z. co dało łącznie kwotę 1 366,07 zł.

Sąd na podstawie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) nakazał zwrócić powódce kwotę 70,00 zł tytułem nienależnej części opłaty od pozwu.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt. 2 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi w pkt. 1 i. 3 rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Jolanta Brzęk